

PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2-1979

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XI

1979

2

Wrocław — Warszawa — Kraków — Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1979

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Andrzej Czarnik, Marian
Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz
Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Walde-
mar Michowicz, Jan Molenda, Stanisław Sierkowski, Hen-
ryk Ślabeł, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan
Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz
Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

A d r e s R e d a k c j i

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1979.
Nakład: 1290 egz. Objętość: ark. wyd. 20,60, ark. druk. 14,38, ark.
A₁ — 19. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100. Oddano do skła-
dania 7 V 1979. Podpisano do druku 15 X 1979. Druk ukończono
w październiku 1979. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 825/79 —

C-36 — Cena zł 50.—

SPIS TREŚCI

Bernard Perlak — Wybrane zagadnienia modernizacji tradycyjnego historyzmu niemieckiego we współczesnej historiografii zachodnioniemieckiej	3
Jan Czerniakiewicz, Grzegorz Mosur — Z problematyki podziemia endeckiego na Mazowszu w latach 1945—1947	33
Wojciech Materski — Kwestia uznania BSRR i USRR za pełnoprawnych członków Narodów Zjednoczonych (1944—1945)	75
Jan Zaborowski — O niektórych problemach historii Kościoła w Polsce pod okupacją niemiecką (1939—1945)	95
Jan Zamojski — Hierarchia Kościoła katolickiego Francji, Belgii i Holandii w latach II wojny światowej (1940—1945)	117

DYSKUSJE I POLEMIKI

Jan Tomicki — Kilka uwag o aktualnym stanie badań nad dziejami ruchu robotniczego w dwudziestoleciu międzywojennym	143
Henryk Szlajfer — Koalicja populistyczna w Brazylii	149

RECENZJE

A. Andrzejewski, Sytuacja mieszkaniowa w Polsce w latach 1918—1974 — Józef Piłatowicz	161
W. Władyka, Działalność polityczna polskich stronnictw konserwatywnych w latach 1926—1935 — Edward Czapiewski	164
Svetska ekonomiczna kriza 1929—1934 — Witold Szulc	168
B. Petranović, AVNOJ, Revolucionarna Smena vlasti 1942—1945 — Michał J. Zacharias	176
B. R. Łopuchow, Istoria faszistskogo reżima w Italii — Stanisław Sierpowski	185
Własność: gospodarka a prawo. Studia o marksistowskiej teorii własności — Jacek Tittenbrun	186
J. Żurawicka, Inteligencja warszawska z końca XIX wieku — Halina Winnicka	191
A. Śloniowa, Początki nowoczesnej infrastruktury Warszawy — Janina Żurawicka	193
A. Brożek, Polonia amerykańska 1854—1939 — Andrzej Paczkowski .	197

PRZEGŁĄDY BADAŃ

„Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego” — Ryszard Sudziński	201
„Kwartalnik Historii Ruchu Zawodowego” — Andrzej Pilch	204

ZYCIE NAUKOWE

Ponad 20 lat współpracy Witolda Stankiewicza z naszym pismem — Czesław Madajczyk	207
Dokumentacja historiografii ostatnich lat II Rzeczypospolitej — Wiesław Bieliński	209
Wrocławskie środowisko historyków dziejów najnowszych — Włodzimierz Suleja	212

СОДЕРЖАНИЕ

Бернард Перляк – Избранные вопросы модернизации традиционного немецкого историзма в современной западногерманской историографии	3
Ян Чернякевич, Гжегож Мосур – К проблематике эндексского подполья в Мазовии (1945–1947)	33
Войцех Матерски – Вопрос признания БССР и УССР полноправными членами Организации Объединенных Наций (1944–1945)	75
Ян Заборовски – О некоторых проблемах истории Церкви в Польше во время немецкой оккупации (1939–1945)	95
Ян Замойски – Католическое духовенство во Франции, Бельгии и Голландии в годы II мировой войны (1940–1945)	117

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Ян Томицки – Несколько замечаний об актуальном состоянии изучения истории рабочего движения в межвоенном двадцатилетии	143
Генрик Шляйфер – Популистическая коалиция в Бразилии	149

РЕЦЕНЗИИ

ОБЗОРЫ ИССЛЕДОВАНИЙ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

CONTENS

Bernard Perlak — Selected Problems of the Modernization of Traditional German Historism in West German Historiography	3
Jan Czerniakiewicz, Grzegorz Mosur — Round the Problems of National-Democratic Underground in Mazowsze in the Years 1945—1947	33
Wojciech Materski — The Question of Recognition of the BSSR and USSR as Full-Right Members of the United Nations. 1944—1945	75
Jan Zaborowski — On Certain Problems of the History of the Church in Poland under German Occupation in 1939—1945	95
Jan Zamojski — Catholic Church's Hierarchy in France, Belgium and Holland in the Years of the 2nd World War (1940—1945)	117

DISCUSSION AND POLEMICS

Jan Tomicki — Some Remarks on the Present State of Research on the History of the Workers' Movement in the Inter-War Period	143
Henryk Szlajfer — Populist Coalition in Brasil	149

REVIEWS

REVIEWS OF STUDIES

LIFE IN SCIENCE

TABLE DES MATIÈRES

Bernard Perlak — Quelques problèmes de la modernisation de l'historisme traditionnel allemand dans l'historiographie contemporaine ouest-allemande	3
Jan Czerniakiewicz, Grzegorz Mosur — De la problématique de la clandestinité du Parti démocratique national en Mazovie (1945—1947)	33
Wojciech Materski — La question de reconnaître la République Socialiste Soviétique de Biélorussie et la République Socialiste Soviétique d'Ukraine pour des membres de plein droit des Nations Unies (1944—1945)	75
Jan Zaborowski — Certains problèmes de l'histoire de l'Église en Pologne durant l'occupation nazie (1939—1945)	95
Jan Zamойski — La hiérarchie de l'Église catholique de France, de Belgique et de Pays-Bas (1940—1945)	117

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Jan Tomicki — Quelques remarques concernant l'état actuel de recherches sur l'histoire du mouvement ouvrier dans l'entre-deux-guerres	143
Henryk Szlajfer — La coalition populiste au Brésil	149

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

RECHERCHE SCIENTIFIQUE

VIE SCIENTIFIQUE

INHALTSVERZEICHNIS

Bernard Perlak — Ausgewählte Probleme der Modernisierung des traditionellen deutschen Historismus in der zeitgenössischen westdeutschen Historiographie	3
Jan Czerniakiewicz, Grzegorz Mosur — Aus der Problematik des nationaldemokratischen Untergrundes in Masowien (1945—1947)	33
Wojciech Materski — Die Frage der Anerkennung der Belorussischen Sozialistischen Sowjetrepublik und der Ukrainischen Sozialistischen Sowjetrepublik als vollberechtigte Mitglieder der Vereinten Nationen (1944—1945)	75
Jan Zaborowski — Über einige Probleme der Geschichte der Kirche in Polen unter der deutschen Okkupation (1939—1945)	95
Jan Zamojski — Die Hierarchie der Katholischen Kirche Frankreichs, Belgiens und Hollands (1940—1945)	117

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Jan Tomicki — Einige Bemerkungen über den aktuellen Stand der Forschungen über die Geschichte der Arbeiterbewegung in der zwanzigjährigen Zwischenkriegszeit	143
Henryk Szlajfer — Die populistische Koalition in Brasilien	149

REZENSIONEN

FORSCHUNGSÜBERSICHTEN

DAS WISSENSCHAFTLICHE LEBEN

